

Nr 136

Utlåtande i anledning av vissa motioner, väckta i anslutning till Kungl. Maj:ts i propositionen nr 175 framlagda förslag till allmän energiskatt m. m.

(4:e avd.)

Till statsutskottet har helt eller i vissa delar remitterats följande i anledning av Kungl. Maj:ts i propositionen nr 175 framlagda förslag om införande av en allmän energiskatt väckta motioner, nämligen *dels* två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Gustaf Elofsson m. fl.* (I: 537) och den andra inom andra kammaren av herr *Hansson i Skegrie m. fl.* (II: 681), *dels* två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Ragnar Bergh* och *Svärd* (I: 542) och den andra inom andra kammaren av herr *Cassel m. fl.* (II: 683), *dels* två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Ragnar Bergh m. fl.* (I: 543) och den andra inom andra kammaren av herr *Cassel m. fl.* (II: 684), *dels* två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Ohlon m. fl.* (I: 545) och den andra inom andra kammaren av herr *Ohlin m. fl.* (II: 688), *dels ock* slutligen två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Ohlon m. fl.* (I: 546) och den andra inom andra kammaren av herr *Ohlin m. fl.* (II: 689).

I motionerna I: 537 och II: 681 har, såvitt nu är i fråga, yrkats att förslag måtte föreläggas 1957 års höstriksdag om att av energiskattemedlen 10 milj. kronor må disponeras redan under budgetåret 1957/58 för upprustning av landsbygdens elnät.

I motionerna I: 542 och II: 683 har, såvitt nu är i fråga, hemställts att riksdagen måtte besluta att bemyndiga Kungl. Maj:t att förordna om uttagande av en i motionerna föreslagen elavgift samt att i enlighet med vad i motionerna angivits förordna om bildande av en särskild stiftelse, till vilken genom elavgiften influtna medel skola överföras för att ur densamma utlånas till byggande av kraftverk i enlighet med vad i motionerna närmare angivits ävensom att fastställa stadgar för nämnda stiftelse.

I motionerna I: 543 och II: 684 ha motionärerna hemställt, att riksdagen måtte i princip besluta, att av inflytande elavgifter ett belopp av 10 milj. kronor per år skola avsättas till kraftledningslånafonden för utbyggnad och upprustning av det elektriska distributionsnätet till landsbygden samt återstående belopp avsättas till en särskild stiftelse enligt de i nämnda motioner angivna grunderna med ändamål att meddela lån för investeringar i anläggningar för produktion av elektrisk kraft.

I motionerna I: 545 och II: 688 ha motionärerna, såvitt nu är i fråga, hemställt, att riksdagen måtte med bifall till den del av Kungl. Maj:ts förslag som avser skatt å elektrisk kraft besluta om uttagande av en särskild elavgift under samtidigt uttalande att motsvarande medel användas — på sätt som i motionen angivits — för utbyggnad av produktionen av elektrisk kraft samt för upprustning av landsbygdens elnät.

I motionerna I: 546 och II: 689 ha motionärerna hemställt, att riksdagen måtte under hänvisning till de ökade intäkter för statsverket, som kunna beräknas inflyta genom den i propositionen föreslagna skatten å elektrisk kraft (för nästa budgetår beräknade till 100 milj. kronor) i princip besluta att motsvarande belopp efter i motiveringen angivna fördelning avsättes dels för ökning av statens vattenfallsverks investeringsanslag för kraftverksanläggningar, dels till en särskild fond under statens lånefonder med ändamål att meddela lån för investeringar i anläggningar för produktion av elektrisk kraft, förslagsvis vattenkraftslånefonden, och dels till särskild fond för utbyggnad och upprustning av det elektriska distributionsnätet på landsbygden, förslagsvis till kraftledningslånefonden. Vidare ha motionärerna yrkat, att riksdagen måtte i princip besluta att för de här föreslagna fondavsättningarna i första hand må utnyttjas de förut befintliga utlåningsfonderna vattenkraftslånefonden samt kraftledningslånefonden. Slutligen har hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla dels att en översyn måtte ske av gällande utlåningsregler för ovan angivna fonder, dels att förslag i anledning av nämnda översyn förelägges innevarande års höstriksdag och dels att förslag förelägges höstriksdagen om erforderliga investeringsanslag på tilläggsstat för budgetåret 1957/58 enligt ovan angivna grunder.

Beträffande de skäl motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden torde få hänvisas till motionerna I: 537, II: 683, II: 684, II: 688 och II: 689.

Utskottet. Vad först angår motionerna I: 542 och II: 683 samt I: 543 och II: 684 vill utskottet erinra om att bevillningsutskottet i sitt betänkande nr 47 tillstyrkt Kungl. Maj:ts förslag om allmän energiskatt. Under hänvisning till vad bevillningsutskottet därvid anfört får statsutskottet avstyrka bifall till yrkandena i nämnda motioner.

I motionerna I: 545 och II: 688 ha motionärerna godtagit Kungl. Maj:ts förslag i vad detsamma avser skatt å elektrisk kraft, men hemställt om ett uttalande av riksdagen, att de genom skatten inflytande medlen skola, på sätt i dessa motioner samt i motionerna I: 546 och II: 689 närmare angivits, användas för utbyggnad av elkraftproduktionen. Motionärerna synes härvid syfta till att för nämnda ändamål skapa en specialbudget inom riksstaten. I anledning härav vill utskottet framhålla, att det med hänsyn till önskvärdheten av att utgifterna kunna behandlas efter enhetliga grunder icke kan anses stå i överensstämmelse med rationell budgetbehandling att utvidga systemet med specialbudgeter. På grund av det anförda avstyrker utskottet bifall till motionerna i denna del. Härav följer vidare att den i motio-

nerna I: 546 och II: 689 begärda översynen av reglerna för utlåning från vattenkraftslånefonden och kraftledningslånefonden icke synes erforderlig. Det i sistnämnda båda motioner framförda yrkandet om medel å tilläggsstat för budgetåret 1957/58 finner sig utskottet icke böra tillstyrka.

Ej heller det i motionerna I: 537 och II: 681 framförda yrkandet om medelsanvisning anser sig utskottet böra tillstyrka. Beträffande nämnda yrkande vill utskottet för övrigt betona, att föredragande departemenschefen förordat, att 50 milj. kronor skola avses för upprustning av landsbygdens elnät under den närmaste femårsperioden. Det torde få förutsättas, att Kungl. Maj:t framlägger härav betingade förslag i 1958 års statsverksproposition.

På grund av det anförda hemställer utskottet,

I. att motionerna I: 537 och II: 681, såvitt nu är i fråga, icke må av riksdagen bifallas;

II. att motionerna I: 542 och II: 683, såvitt nu är i fråga, samt motionerna I: 543 och II: 684 icke må av riksdagen bifallas;

III. att motionerna I: 545 och II: 688, såvitt nu är i fråga, samt motionerna I: 546 och II: 689 icke må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 24 maj 1957

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF KARLSSON

Närvarande: se under utlåtandet nr 137.

Reservationer

1) av herrar *Pålsson, Bengtson och Rubbestad*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka bifall till motionerna I: 537 och II: 681, såvitt nu är i fråga, och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 3, som börjar med »Ej heller» och slutar med »års statsverksproposition», bort ha följande lydelse:

»Utskottet delar den uppfattning som kommit till uttryck i motionerna I: 537 och II: 681 beträffande behovet av en snar upprustning av landsbygdens elnät. Med hänsyn härtill synes på sätt i motionerna föreslagits medel för denna upprustning böra ställas till förfogande redan för nästa budgetår.»

dels ock utskottets hemställan under I. bort ha följande lydelse:

»I. att riksdagen må, med bifall till motionerna I: 537 och II: 681, såvitt nu är i fråga, i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anført;»

2) av herrar *Svärd, Nilsson* i Göingegården, fröken *Karlsson* och herr *Heckscher*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka bifall till motionerna I: 542 och II: 683, såvitt nu är i fråga, samt motionerna I: 543 och II: 684 och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 2, som börjar med »Vad först» och slutar med »nämnda motioner», bort ha följande lydelse:

»Under hänvisning till vad i den med I. betecknade reservationen till bevillningsutskottets betänkande nr 47 uttalats ävensom under återopande av de i motionerna I: 542 och II: 683 anförda skälen för användningen av de genom elavgiften influtna medlen finner sig utskottet böra förordade bifall till ifrågavarande motioner samt till motionerna I: 543 och II: 684.»

dels ock utskottets hemställan under II. bort ha följande lydelse:

»II. att riksdagen må, med bifall till motionerna I: 542 och II: 683, såvitt nu är i fråga, samt motionerna I: 543 och II: 684, i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anfört;»

3) av herrar *Boman, Sundelin, Anders Johansson, Malmborg*, fröken *Elmén*, herr *Widén* och fröken *Vinge*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka bifall till motionerna I: 545 och II: 688, såvitt nu är i fråga, samt till motionerna I: 546 och II: 689 och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande, som på s. 2 börjar med »I motionerna» och på s. 3 slutar med »böra tillstyrka», bort ha följande lydelse:

»I motionerna I: 545 och II: 688 ha motionärerna godtagit Kungl. Maj:ts förslag i vad detsamma avser skatt å elektrisk kraft, men hemställt om ett uttalande av riksdagen, att de genom skatten inflytande medlen skola, på sätt i dessa motioner samt i motionerna I: 546 och II: 689 närmare angivits, användas för utbyggnad av elkraftproduktionen. Utskottet delar motionärernas uppfattning rörande medlens användning samt anser, att de i motionerna föreslagna åtgärderna skulle skapa tillfredsställande garantier för att medlen oavkortat komme det avsedda ändamålet till del. Utskottet tillstyrker alltså bifall till motionerna I: 545 och II: 688, såvitt nu är i fråga, samt till motionerna I: 546 och II: 689.

dels ock utskottets hemställan under III. bort ha följande lydelse:

»III. att riksdagen må, med bifall till motionerna I: 545 och II: 688, såvitt nu är i fråga, samt motionerna I: 546 och II: 689, i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anfört.»